

НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ

NOTARY CHAMBER OF UKRAINE

Нотаріальна палата України (НПУ)

Юридична адреса:
вул. Горького, 7а, м. Київ, 01007, Україна

Адреса для листування:
вул. Хрещатик, 6, оф. 5а, м. Київ, 01001, Україна

Код ЄДРПОУ 38684025

Бук №388
дат 02.06.2023р.

Міністерство внутрішніх справ України
01024, м. Київ, вул. Богомольця, 10

2 травня 2023 року у газеті "Голос України" № 87 Міністерством внутрішніх справ України опубліковано повідомлення про початок функціонування Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Частиною першою статті 4 Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" від 12 липня 2018 року №2505-VIII встановлено, що особа набуває статусу такої, що зникла безвісти за особливих обставин, з моменту внесення про неї відомостей, що містяться у заявлі про факт зникнення, до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, у порядку, передбаченому цим Законом, та вважається такою, що зникла безвісти за особливих обставин, з моменту подання заявником заяви про факт зникнення особи.

Відповідно до абзацу першого частини другої статті 8 зазначеного закону з моменту внесення даних про особу, зниклу безвісти за особливих обставин, до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин над майном такої особи може бути встановлено опіку в порядку, передбаченому Цивільним кодексом України. Згідно із частинами першою, другою статті 44 Цивільного кодексу України на підставі рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою нотаріус за останнім місцем її проживання описує належне їй майно та встановлює над ним опіку, а за заявкою заінтересованої особи або органу опіки та піклування над майном особи, зниклої безвісти за особливих обставин, опіка може бути встановлена нотаріусом до ухвалення судом рішення про визнання її безвісно відсутньою.

Відповідно до підпункту 2.2. пункту 2 Глави 9-1. «Опис майна фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою або зникла безвісти за особливих обставин, та встановлення над ним опіки» розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 № 296/5, перед описом майна фізичної

+380 (44) 230-72-75

office@pri.ua

pri.ua

особи, яка визнана безвісно відсутньою або зникла безвісти за особливих обставин, та встановленням над ним опіки нотаріус з'ясовує та перевіряє, серед іншого наявність відомостей про особу, зниклу безвісти за особливих обставин, в Єдиному реєстрі осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Статтею 46-1 Закону України «Про нотаріат» встановлено, що нотаріус під час вчинення нотаріальних дій обов'язково використовує відомості єдиних та державних реєстрів шляхом безпосереднього доступу до них.

На даний час законодавством не передбачено доступу нотаріусів до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Так, зокрема абзацом третім пункту 2 Положення про Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, затвердженого Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29 серпня 2022 року № 535 (далі - Положення), визначено вичерпний перелік користувачів робочого місця віддаленого доступу до Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, до якого нотаріуси не входять.

Відсутність такого доступу унеможлилює актуальну перевірку набуття особою статусу такої, що зникла безвісти за особливих обставин та може призвести до випадків встановлення опіки над майном осіб, які не зникали, осіб, які з'явилися чи щодо яких одержано відомості про місце їх перебування, а також осіб, яких оголошено померлими. Це може призвести до порушення прав як таких осіб, так і членів їх сімей, спадкоємців, інших осіб, з якими такі особи перебували у правовідносинах.

Крім зазначеного, відповідно до пункту 7 Положення, до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, про таких осіб вноситься, серед іншого інформація про наявність рішення суду про визнання особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою із зазначенням найменування суду, який прийняв відповідне рішення, дати ухвалення рішення суду, номеру справи, номеру провадження, а також інформації про те, чи набрало вказане судове рішення законної сили. Враховуючи те, що згідно зі статтею 307 Цивільного процесуального кодексу України суд до початку розгляду справи про визнання фізичної особи безвісно відсутньою, зокрема вживає заходів через органи опіки та піклування щодо встановлення опіки над майном фізичної особи, місцеперебування якої невідоме, якщо опіку над майном ще не встановлено, для уникнення випадків одночасного встановлення опіки над майном особи, місце перебування якої невідоме, за ініціативою суду та нотаріусом на підставі звернення заінтересованої особи, а також випадків одночасного встановлення опіки різними нотаріусами за зверненнями різних заінтересованих осіб та/або органів опіки і піклування, для недопущення випадків дублювання повноважень опікунів та виникнення конфліктів між ними, зловживання ними своїми правами, зокрема, у доступі до банківської таємниці та отриманні грошових коштів на банківських рахунках, є важливим внесення до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин,

Нотаріальна палата України з метою належного забезпечення захисту прав осіб, зниклих безвісти за особливих обставин і членів їхніх сімей, та здійснення заходів щодо встановлення опіки над майном таких осіб, просить надати нотаріусам безпосередній доступ до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин шляхом надання статусу користувача робочого місця віддаленого доступу та внесення відповідних змін до Положення про Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин та інших нормативно-правових актів, за необхідності.

Нотаріальна пала України готова долучитись до напрацювання відповідних змін до нормативно-правових актів.

Президент

Володимир МАРЧЕНКО